

Soudní dvůr jako ústavní (správní) soud

okruh 17

- EU: primární právo (SEU, SFEU, Listina základních práv EU) = „ústavní pořádek“ – vyšší právní síla
- Sekundární právo: „legislativa“ EU – nižší právní síla
- Předpis nižší právní síly nesmí být v rozporu s předpisem vyšší právní síly.
- Stejný systém jako u Ústavního soudu ČR (rozpor = neplatnost)

Žaloba na neplatnost

- čl. 263 – **žaloba na neplatnost** legislativního nebo jiného aktu EU

Soudní dvůr Evropské unie přezkoumává legalitu legislativních aktů a dalších obdobných aktů Rady, Komise a Evropské centrální banky, ...

+ **mezinárodní smlouva** „vnější“ (dohody - čl. 218 odst. 11)

AKTIVNÍ LEGITIMACE - *privilegovaní žalobci* – žaloba podána

(1) členskými státy, Evropským parlamentem, Radou nebo Komisí

(2) Účetním dvorem, Evropskou centrální bankou a Výborem regionů k ochraně jejich práv (= *poloprivilegovaní žalobci*).

Důvody neplatnosti

A. Nedostatek pravomoci – absolutní, relativní vč. principu subsidiarity
(C-376/98 – tabáková reklama)

Podstatné formální vady aktu (např. chybějící nebo nedostatečné odůvodnění aktu)

C. Porušení Smlouvy o EU, Smlouvy o fungování EU nebo pravidla k jejímu provedení (nikoli akty sekundárního práva)

D. Zneužití pravomoci orgánu EU

Neplatnost z důvodu zneužití pravomoci - C-146/13 (příklad)

- Podle ustálené judikatury je akt postižen zneužitím pravomoci pouze tehdy, pokud se na základě objektivních, relevantních a shodujících se nepřímých důkazů ukáže, že **byl přijat za výlučným nebo přinejmenším rozhodujícím účelem dosáhnout jiných cílů, než jsou cíle, pro které byla daná pravomoc svěřena, nebo vyhnout se postupu zvláště upravenému SFEU pro vyrovnání se s okolnostmi daného případu (Fedesa a další, C-331/88, jakož i Španělsko a Itálie v. Rada, C-274/11 a C-295/11).**

Žaloba na neplatnost –jednotlivci

NEPRIVILEGOVANÍ ŽALOBCI – *právní zájem + těsnější vztah*

(čl. 263/3) Každá *fyzická nebo právnická osoba* může podat žalobu proti

1) *aktům, které jsou jí určeny* nebo

2) *aktům, které se jí bezprostředně a osobně dotýkají* (konkrétní vlastnosti postiženého podniku, které ho vyčleňují z obecného okruhu adresátů aktu)

- (prakticky nesplnitelná podmínka – Plaumannův test -25/62: zvláštní vlastnosti nebo specifika faktické situace, které žalobce individualizují)

3) **LISABON PŘIDÁVÁ (liberalizuje):** jakož i proti právním aktům *s obecnou působností* (= „regulační“ - nařizovací akt), které se *jí bezprostředně dotýkají a nevyžadují přijetí prováděcích opatření* (nařízení).

Žaloba na neplatnost - lhůta, účinky

- Žalobu lze podat **do 2 měsíců** od
  - vyhlášení aktu v ÚVEU,
  - notifikace individuálního rozhodnutí adresátovi
- - dne, kdy se subjekt (který nebyl adresátem) dozvěděl nejen o aktu jako takovém, ale o jeho přesném obsahu a odůvodnění.
- **Účinky rozhodnutí o neplatnosti aktu**
Vyslovená **neplatnost je absolutní, tedy ex tunc**. U nařízení (a na základě rozšiřujícího výkladu ESD i u směrnic) lze rozhodnutím určit **přetrvávající právní následky neplatného aktu**. Neplatnost se může týkat i jen části aktu (jednotlivého ustanovení) jen je-li tato část plně oddělitelná od zbytku.
- ESD nemůže dávat žádné pokyny jiným institucím a orgánům EU, jak se vyvarovat chyb, které k neplatnosti vedly.